

perelepitus

Perelepitus aitab lapsevanematel leida üksmeele - laps perelepituses

Perelepitus on teenus lapsevanematele, kes plaanivad ühise kooselu lõppu või on juba ühise kooselu lõpetanud ning soovivad leida toimivaid lapsi puudutavaid lahendusi edasiseks eluks.

Perelepituse käigus vahendatakse lapsevanemate läbirääkimisi ning aidatakse neil leida just laste huve arvestavad lahendused ja kokkulepped. Näiteks lapsega suhtlemise või lapse ülalpidamisega seotud küsimustes.

Loe täpsemalt, miks ja kuidas kaasatakse last perelepituse protsessi

Selleks, et teie kokkulepped oleksid teie lapse huvides ja ka päriselt toimivad, on tähtis kaasata perelepitusse ka laps. See tähendab seda, et perelepitaja kohtub, lisaks teile, ka teie lapsega. Lapsele on see võimalus avaldada oma arvamust sellest, kuidas tema tekkinud olukorda näeb, kuidas ta ennast selles tunneb ja kui laps seda soovib, siis aitab perelepitaja lapsel sõnastada teile ka sõnum.

Miks on oluline kaasata last perelepituse protsessi

- 1. Lapse ära kuulamine annab lapsele võimaluse väljendada oma arvamust ja vajadusi, et tema hääl oleks kuulnud.** Lapse ärakuulamine näitab talle, et ka tema on oluline ja et tal on otsustusvõimalus, kas ta soovib lepitajaga vestelda.

Lapse ära kuulamine annab lapsele võimaluse väljendada oma soove ja vanemate lahkuminekuga paremini toime tulla.

- 2. Lapsele on oluline anda võimalus väljendada vanemate lahutusega seonduvaid mõtteid ja tundeid.**

Neutraalse spetsialistiga rääkimine võib oma tunnete ja mõtete väljendamise lapse jaoks kergemaks teha. Lapsed võivad peljata oma muresid vanematega jagada, sest ei soovi vanematele tekitada pahameelt ja neid kurvastada.

- 3. Lapse ära kuulamine aitab teha lapse huvidest lähtuva kokkuleppe.**

Selleks, et vanemluskokkulepe puhul oleks võimalik lapse vajadustega arvestada, tuleb anda lapsele võimalus oma vajadustest turvaliselt rääkida. Lapsega vestlus aitab hinnata, et tehtav kokkulepe ei oleks lapse huvidega vastuolus.

- 4. Lapsega vestlemine aitab tal aru saada, mis muutused tema ümber toimuvad.**

See, mil määral laps vanemate lahkuminekust ja kõigest sellega kaasnevast aru saab, sõltub, mida talle räägitakse. Lapsega vesteldes saab perelepitaja aidata lapsel mõista tema ümber toimuvat ning seda talle selgitada.

Lapse jaoks on vanemad kõige tähtsamad inimesed tema elus. Lapsed on vanematele lojaalsed ega taha neid riivata ning nad võivad hakata valima, mida rääkida emale, mida isale. See on lapsele liigne koorem. Kui laps saab rääkida erapooletu lepitajaga, on lapsel võimalik lihtsalt ja ausalt oma arvamust avaldada.

Kuna vanemate vahelised kokkulepped mõjutavad lapse elu, on oluline anda lapsele võimalus väljendada ka oma soove ja tundeid. **See annab talle tunde, et ta on oluline ega ole vanemate lahkuminekus süüdi.**

Mõnel juhul võib ka lapse ärakuulamisest loobuda. Näiteks siis kui laps on juba kuue kuu jooksul ennem perelepitust samal teemal ära kuulatud mõne teise spetsialisti poolt või kui lapse vanust ja arengutaset arvestades ei ole tema ärakuulamine võimalik. Või kui laps seda ise kohe üldse ei soovi.

Mida perelepitaja lapsega räägib?

Lapse ärakuulamisel keskendub perelepitaja kolmele teemale:

1. Mis praegusel hetkel lapse perekonnas toimub?
2. Kuidas laps ennast tunneb?
3. Kas on midagi, mida laps soovib oma vanematele öelda.

Lapsega vestlemise eesmärk ei ole saada lapselt konkreetset arvamust vanematevahelise kokkuleppe osas või küsida lapselt, kumma vanema juures ta elada soovib.

Lapsele ei panda vastutust otsuste tegemisel, vastutus on vanematel, ent lapsel peab olema võimalus rääkida kaasa ja avaldada oma arvamust ja seisukohti.

Lapsed on erinevad ning ka kõigi ühes peres elavate laste jaoks ei pruugi sama elukorraldus sobida. Seetõttu tuleb anda kõikidele lastele võimalus olla ära kuulatud.

Perelepitajad on läbinud vastava koolituse lapse ära kuulamiseks, neid võib selles osas igati usaldada.

Lapsevanemale kaalumiseks:

Kui Sa lapsevanemana arvad, et perelepitaja ei peaks Sinu last ära kuulama, siis mõtle, kuidas Sa selgitad lapsele praegu või ka aastaid hiljem, et Sinu arvates ei pea või ei pidanud laps oma huvidest teada andma ja teda puudutavas vaidluses oma arvamust avaldama.

Lapse ärakuulamisest ei tulene vanemate läbirääkimistele midagi halba, pigem vastupidi – lapse aramus, võib läbirääkimised õigemasse suunda juhtida.

Lapse ja lepitaja kohtumise planeerivad vanemad ja perelepitaja koos, kuna vanemad tunnevad oma last kõige paremini ja teavad, kuidas lapsele see kohtumine meeldivaks ja tulemuslikuks teha.

Kohtumise saab alati perelepitajaga ettevalmistada ning vajadusel ka läbi harjutada. Pärast kohtumist peegeldab perelepitaja lapse mõtteid ja tundeid vanematele, et vanemad saaksid oma kokkuleppetes neid arvesse võtta.

Lisainfo ja nõu saamiseks pöördu julgesti perelepitusteenuse koordinaatorite poole:

sotsiaalkindlustusamet.ee/perelepitus

Töövälisel ajal võta julgelt ühendust lasteabiga telefonil **116111** või lasteabi.ee

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

*Infovoldikut on rahastatud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetused 2014-2021 programmi „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine“ projekt „Riiklik perelepitussüsteemi loomine“ raames.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants